

בענין הפליאה העצומה של מרן החתם סופר: "אני תמה על צדיקים בני לוי שקראו שם בנם קרח שהוא שם מאלופי עשו"

"איתתיה דקרח אמרה ליה, חזי מאי קעביד משה, איהו הוה מלכא, לאחווה שוויה כהנא רבא, לבני אחוהי שוינהו סגני דכהנא, [ראה מה עשה משה, הוא נהיה מלך, לאחיו אהרן נתן כהונה גדולה, לבני אחיו עשה אותם סגני כהונה]... ועוד דגיין ליה למזייכו [קצץ לכם את השערות], ומיטלל לכו כי כופתא, [שיחק בכם כגלל של רעי שאינו חשוב], עינא יהב במזייכו, [בודאי עיניו נתן בשערות שלכם כדי שלא תהיו בעלי צורה כמותו]... היינו דכתיב (משלי ט א) חכמות נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און בן פלת, ואולת בידיה תהרסנו, זו אשתו של קרח."

"והעבירו תער על כל בשרם"

והנה מה שלעג קרח בהסתת אשתו של קרח, על מה שקצצו לו ולשאר הלויים את שערותיהם ושיחקו בהם, הכוונה בזה על מה שכתוב בפרשת בהעלותך (במדבר ח ה):

"וידבר ה' אל משה לאמר, קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם, וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מן חטאת והעבירו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם והיטהרו... והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' מאת בני ישראל והיו לעבוד את עבודת ה'... והבדלת את הלויים מתוך בני ישראל והיו לי הלויים... כי נתונים נתונים המה לי מתוך בני ישראל תחת פטרת כל רחם בכור כל מבני ישראל לקחתי אותם לי."

ועל כך לעגה אשתו של קרח והסיתו אותו על שקצצו להם את שערותיהם, ועוד הניפו אותם תנופה באויר כמו שזורקים גלל של רעי. וכן מבואר ענין זה ביתר הרחבה במדרש (במדבר"ר יח ד):

"ויקח קרח, לקח טליתו והלך ליטול עצה מאשתו, כשאמר הקב"ה למשה, קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם, וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער על כל בשרם,

"חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו"

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה, על פי מה שמצינו מאמר נשגב בדברי חכמינו ז"ל בענין המחלוקת הקשה של קרח ועדתו כנגד משה ואהרן, שהוא לקח נשגב לכל נשות ישראל הכשרות בכל הדורות, על הכח הנפלא שיש להן מצד אחד, להסית את בעליהן לחרחר ריב ומדון ולהורידם בכך לבאר שחת, לעומת הכח הגדול שיש להן להציל את בעליהן מלהצטרף לחברת חוטאים, וכך שנינו בגמרא עם תוספת ביאור בסוגריים (סנהדרין קט):

"אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה ליה מאי נפקא לך מינה, [מי ינצח], אי מר רבה אנת תלמידא, ואי מר רבה אנת תלמידא, [אם משה ינצח תישאר רק תלמיד, ואם קרח ינצח תישאר גם כן רק תלמיד]. אמר לה [און בן פלת], מאי אעביד [מה אוכל לעשות], הואי בעצה ואשתבעי לי בהדיהו, [אני הייתי בעצה אחת עמהם ונשבועתי לבוא עמהם אם יקראוני]."

"אמרה ליה [אשתו], ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו, [אני יודעת שכולם צנועים וקדושים ולא יכנסו אלי אם שערותי פרועות], דכתיב (במדבר טז ג) כי כל העדה כולם קדושים, אמרה ליה תוב דאנא מצילנא לך, [שוב לך ואציל אותך מהם]. אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי, [השקתו יין ושיכרתו והכניסה אותו בפנים]. אותבה על בבא וסתרתה למזיה, [ישבה על פתח ביתה וגילתה ופרעה את שערותיה], כל דאתא חזיה הדר, [כל מי שבא לקרוא לאון בן פלת ראה אותה וחזר בן], אדהכי והכי אבלעו להו", [עד שנתעורר און בן פלת משכרתו ובלעו קרח ועדתו באדמה]."

כאן ממשיכים חכמינו ז"ל לספר לנו, איך בניגוד לאשתו של און בן פלת שהצילה את בעלה, אשתו של קרח הסיתה אותו וגרמה לו להשחית את דרכו (שם קי):

בפרשתנו פרשת קרח: "ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן". ופירש רש"י: "ולא הזכיר בן יעקב, שביקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, שנאמר (בראשית מט ו) בקהלם אל תחד כבודי". וצריך ביאור מה ראה יעקב אבינו על ככה להתפלל שלא יזכר שמו בעדת קרח.

עוד זאת ראוי להתבונן במה שהתפלא מאורו של עולם ה"חתם סופר" פליאה עצומה על הצדיקים בני לוי, שקראו את שם בנם "קרח" כשמו של רשע אחד מ"א אלופי עשו" "אלוף קרח", כמו שכתוב (בראשית לו טו): "אלה אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו, אלוף תימן, אלוף אומר, אלוף צפו, אלוף קנו, אלוף קרח" וגו'. ה"חתם סופר" מסיק מזה דבר איום ונורא, כי שם זה גרם לקרח לאבד את כל הקדושה שהיה ראוי לרשת מאבותיו הקדושים, והנה הדברים בלשון קדשו:

"קרח בן יצהר. אני תמה על צדיקים בני לוי, שקראו שם בנם קרח שהוא שם מאלופי עשו, וקיימא לן (יומא לח): רשעים לא מסקינן בשמייהו, וחזי מה עלתה ביה. ואולי היינו דקמשמע לן קרא דמיחסו עד לוי, לומר אף על פי שהיה חוט המשולש, מכל מקום ניתק מהרה על דאסקי בשמיה דרשע. וזהו ויקח קרח, זה השם קרח - לקח כל מה שהיה לו להתקדש, על ידי שהיה בן יצהר וקהת ולוי אבותיו, וזהו השם קרח לקח את הכל".

והנה ה"חתם סופר" אמנם מגלה לנו חידוש גדול, כי שמו של "קרח" שהיה שם של אדם רשע, גרם לו נזק עצום ברוחניות עד שהגיע למה שהגיע, אולם עדיין מוטלת עלינו חובת הביאור ליישב אותם "צדיקים בני לוי" כפי שמכנה אותם ה"חתם סופר", מה ראו על ככה לבחור מכל השמות שבעולם דוקא את השם "קרח", שהוא שמו של אחד מאלופי עשו.

גמרא: "עושר שמור לבעליו לרעתו", זו עשרו של קרח, שנתגלה לו שלישי המטמון שהטמין יוסף במצרים

יערות דבש: "וגילחה את ראשה... כמשפט הבעל תשובה לבל יחזור לסורו... להסיר שערות המורים על המותרות"

טענת יעקב לרבקה: "הן עשו אחי איש שעיר", שרודף אחרי המותרות, "ואנכי איש חלק" שעוסק רק בתורה

רבקה הליבשה יעקב את בגדי עשו השעירים, לרמוז שיקח את הברכות כדי לעסוק בתורה מתוך הרחבת הדעת

מותר הגוף, היה התגלחותו רומז להרחקתו מהדברים המותרים."

ויש לבאר ענין זה ביתר שאת על פי מה שמצינו שהלויים לא קיבלו נחלה בארץ ישראל ככתוב (דברים י ח): "בעת ההוא הבדיל ה' את שבט הלוי לשאת את ארון ברית ה' לעמוד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו עד היום הזה, על כן לא היה ללוי חלק ונחלה עם אחיו, ה' הוא נחלתו כאשר דבר ה' אלקיך לו."

הנה כי כן זהו שצוה הקב"ה למשה: "קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם", מכל עניני העולם הזה, "וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם", להסיר מהם כל השערות שהן רמז על מותרות העולם הזה, "והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' מאת בני ישראל והיו לעבוד את עבודת ה'", כדי לגלות בכך הטעם שנצטוו לפרוש מכל עניני העולם הזה, משום שנבחרו לעמוד לפני ה' ולעבוד את עבודתו.

מצות פאות בשני צדדי האוזן

יומתק להבין בזה המצוה להשאיר את פאות הראש והזקן, כמו שכתוב בפרשת קדושים (ויקרא יט כז): "לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך". לפי האמור יש לומר הביאור בזה כדי ללמדנו שאין הקב"ה חפץ שיפרוש האדם לגמרי מעניני העולם הזה, שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב (משלי ג ו): "בכל דרכיך דעהו". והכוונה בזה כמבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן רלא): "בכל מה שיהנה בעולם הזה, לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתיב בכל דרכיך דעהו".

כילה) כי דוקא משום שיעקב עסק בתורה ובעבודת ה', חשש יצחק שברכות עולם הזה יגרמו לו להתקלקל בבחינת (דברים לב טו): "וישמן ישורון ויבעט", ובלשון קדשו:

"צריך להתבונן בכוונת יצחק אבינו, שלא היה רצונו תיכף לברך את יעקב רק את עשו, אך הענין שיצחק היה מפחד לברך את יעקב בברכת עולם הזה, כי היה ירא לבל יזוז דעתו וישמן ישורון ויבעט על ידי תאוות העולם הזה, לולי רבקה אמנו שהשכילה בחכמה ובדעת להבין, כי גם טובת עולם הזה מסייע לאדם לעבוד הבורא בהרחבת הדעת."

שערות הראש רמז על מותרות האדם

עוד זאת נקדים מה שכתב ב"ערכי נחל" (פרשת בהר): "נודע כי שערות מורים על מותרות, ורצוני לומר ענין מותרות העושר". וכן כתב ב"יערות דבש" (חלק א דרוש ו) לפרש מה שנאמר בפרשת כי תצא ביפת תואר (דברים כא יב): "וגילחה את ראשה - ולכן צריך לעשות כמשפט הבעל תשובה לבל יחזור לסורו, והוא ראשון למעט בכל מותרות, וזהו וגלחה ראשה, להסיר שערות המורים על המותרות".

בדרך זו מבאר ה"אברבנאל" פרשת בהעלותך (שם), הטעם שצוה הקב"ה להעביר תער על כל בשרם של הלויים:

"והנה בראשונה הזהירים על מקום דירתם וישיבתם, שיהיה סביב למשכן ולא בתוך בני ישראל, ואחר כך הזהירים שייטהרו מהעוונות שהיו בידיהם, ואחר כך משם והלאה יתרחקו מהתאוות הגשמיות, שעליהם רמז העברת התער על כל בשרם, כי להיות השער

מיד עשה כן לקרח התחיל לחזור על ישראל. לא היו מכירים אותו, אמרו לו מי עשה לך כך, אמר להם משה עשה בי, ולא עוד אלא נטלני בידי ורגלי, והיו מניפין אותי ואומר לי הרי אתה טהור, והביא את אהרן אחיו וקשטו ככלה והושיבו באהל מועד, מיד התחילו שונאי משה להתגרות בו את ישראל".

כאשר נתבונן במאמרים הללו נראה דבר פלא, כי הנושא של השערות תפס חלק נכבד בסיבה למחלוקתו של קרח כנגד משה ואהרן, החל מהסרת השערות של קרח ושאר הלויים כדי לקיים המצוה: "והעבירו תער על כל בשרם", וכלה בהצלתו של און בן פלת מלהשתתף בעדת קרח על ידי שפרעה אשתו את שערותיה, וצריך ביאור מהו הקשר הפנימי בין קציצת שערות הלויים למחלוקתו של קרח כנגד משה.

"הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק"

רחש לבי דבר טוב אמר אני מעשי למלך, לשוני עט סופר לבאר כל זה בעזרת ה' החונן לאדם דעת, בהקדם לבאר מה שאמר יעקב אבינו לרבקה אמנו כאשר צוותה עליו להיכנס אל יצחק אביו, כדי לקבל ממנו את הברכות שביקש לתת לעשו אחיו (בראשית כז יא): "ויאמר יעקב אל רבקה אמנו, הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק, אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה... ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן".

וצריך ביאור מדוע נתיירא יעקב רק מהבדל הזה שיש בינו לבין עשו בענין השערות, ולא בהבדל הגדול שיש ביניהם בענין הקול והדיבור, כמו שאמר יצחק אחר כך (שם שם כב): "הקול קול יעקב והידיים ידי עשו". זאת ועוד, מהו הענין שהלבישה רבקה ליעקב את בגדי עשו החמודות אשר אתה בבית, הלא בדרך הטבע גם אחרי התלבשות זו היה צריך יעקב לנס שלא יכירו יצחק בקול שלו.

חשבתי דרכי לבאר עומק כוונתו של יעקב אבינו על פי מה שתמהו המפרשים, מה ראה יצחק על ככה שביקש למסור את הברכות לעשו הרשע, ולא ליעקב הצדיק שהיה איש תם יושב אהלים - בבית מדרשם של שם ועבר על התורה ועל העבודה. וביאר ה"תפארת שלמה" (פרשת תולדות ד"ה ויהי כאשר

“עושר שמור לבעליו לרעתו” - זה עשרו של קרח

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שחלק קרח על משה, דוקא אחרי שקיים בו המצוה לקחת את הלויים: “והעבירו תער על כל בשרם... והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'”, על פי מה שמצינו בדברי חכמינו ז”ל כי עשירותו של קרח היא שגרמה לו לרדת שחת, ועליו הכתוב אומר (קהלת ה יב): “עושר שמור לבעליו לרעתו”, כמו ששינו בגמרא (פסחים קיט.):

“אמר רבי חמא ברבי חנינא, שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסוירוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא. עושר שמור לבעליו לרעתו, אמר רבי שמעון בן לקיש זה עשרו של קרח.”

ונראה לבאר מה שסיבב הקב”ה שנתגלה לקרח אוצר כל כך גדול, על פי המבואר בספרים הקדושים כי לפני שחטא קרח היתה לו נשמה גדולה, כמו שכתב ב”אור החיים” הקדוש (תחילת הפרשה) בלשון קדשו:

“והנה בבוא קרח להחליף ענפי הקדושה ולהפך הכהונה ממקומה, נפגמו ענפי הקדושה שבשורש נשמתו שהיו כולן לשבח, והתחיל ממטה למעלה, בראשונה הענף עצמו שהוא קרח, בתחילה היה נקרא קרח טהור, בן יצהר, שהיה מאיר לעולם כצהרים, בן קהת שהיה מקהה שיני כל רואה גדולתו ומעלתו, בן לוי שנתלוה מיום לידתו להקב”ה בכמה מעלות, ועכשיו הענף עצמו שנקרא קרח נפגם ועשה בו קרחה.”

לפי זה נראה כי מה שסיבב הקב”ה לגלות לו את שליש מטמון האוצר של יוסף במצרים, הוא כי בהיותו משבט לוי שאינו ראוי לעסוק בענייני העולם הזה, הטילו עליו מן השמים את התפקיד להתקדש ולא ליהנות כלל מכל העושר הזה, כמו שנתקדש יוסף הצדיק עצמו בעל האוצר בהיותו מלך במצרים, שלא נתפתה ליהנות מכל הרכוש הרב.

נסיון קרח שלא ליהנות אפילו באצבע קטנה

וזהו שמצינו אצל רבינו הקדוש שזכה לעשירות גדולה, כמבואר בגמרא (גיטין נט.): “מימות משה ועד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד”. ופירש רש”י: “שאינו בישראל גדול

אברבנאל: טעם גילוח שערות הלויים: “כי להיות השער מותר הגוף היה התגלחותו רומז להרחקתו מהדברים המותרים”

קרח לעג על שגזזו לו את כל שערותיו,
כי נפל ממדרגת קדושת הלויים שאינם עוסקים בענייני העולם הזה
בני לוי הרגישו שיהיה לו נסיון העושר, לכן קראו שמו “קרח”,
שיסייע לו השם להיות קירח משערות המותרות

השם קרח כשם רשע אלוף קרח בן אליפז,
שרדף אחרי יעקב ולקח ממנו את כל רכושו, גרם שישקע בתאוות הבצע

איש שעיר ואנכי איש חלק”, כלומר הלא עשו אחי הוא “איש שעיר”, בהיותו רודף אחרי מותרות העולם הזה שהן בבחינת השערות, ואילו אנכי “איש חלק” בלי שערות, כי אינני רודף אחרי מותרות העולם אלא כל תשוקתי היא לעסוק בתורה ה' יומם ולילה.

ובאמת מטעם זה ביקש יצחק אבי למסור ברכות העולם הזה לעשו ולא לי, כי חשש שענייני עולם הזה ימנעו ממני מלעסוק בתורה ובעבודת ה'. הנה כי כן איך אכנס לקבל מיצחק את הברכות: “אולי ימושני אבי”, שתפקידי להיות בבחינת “איש חלק” בלי ענייני עולם הזה, והייתי בענייני כמותעתע”, כי יחשוב שאינני רוצה לעסוק בתורה כי אם בענייני העולם הזה, “והבאתי עלי קללה ולא ברכה.”

“ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן”. רבקה אמנו ביקשה לרמז בכך, כי הן אמת שיעקב מצד עצמו הוא “איש חלק” בלי שערות המחוברות לגוף, כי איננו חפץ כלל במותרות עולם הזה כי אם בתורה ובעבודה, וכן ראוי לאיש ישראל לברוח ממותרות.

אולם עם כל זאת צריך שיתלבש בלבוש חיצוני בבגדי עשו השעירים החמודות, כדי להשתמש בענייני העולם הזה לעבודת ה', לשלוח את הבנים לתלמוד תורה, לקנות תפילין ומזוזות ושאר מצוות מהודרות, וגם כדי שיוכל לעסוק בתורה מתוך הרחבת הדעת כלשון ה”תפארת שלמה” הנ”ל: “לולי רבקה אמנו שהשכילה בחכמה ובדעת להבין, כי גם טובת עולם הזה מסייע לאדם לעבוד הבורא בהרחבת הדעת.”

הנה כי כן מטעם זה הזהיר אותנו הקב”ה, כי הן אמת שיש ענין לגלח את שערות ראשינו שלא לגדלם פרע, כדי לרמז בכך שאין אנו רוצים לרדוף אחרי מותרות העולם הזה, אולם עם כל זאת: “לא תקיפו פאת ראשכם”, לגלחו לגמרי שלא להשאיר כלום משערות ראשינו, אלא תשאירו את פאות הראש כדי להראות בכך, שהקב”ה רוצה שיהנה אדם מן העולם הזה לשם שמים.

ויש להוסיף פרפרת נאה לבאר בזה שיעור פאות דוקא בשני צדדי הראש, על פי מה שנפסק להלכה בשלחן ערוך (או”ח סימן קפא ס”ט): “שיעור הפאה מכנגד שער שעל פדחתו ועד למטה מן האוזן”. ויש לומר הביאור בזה כי במתן תורה בהר סיני שמענו באוזנינו את שני הדברות “אנכי” ו”לא יהיה לך”, כמבואר בגמרא (מכות כג.): “אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום.”

והנה בשני דברות הללו: “אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני”, רמז לנו הקב”ה שנעשה את כל מעשינו בלתי לה' לבדו בלי שום פניות שהן בבחינת אלהים אחרים. הנה כי כן מטעם זה צונו הקב”ה להשאיר שיעור פאות דוקא בשני צדדי הראש כנגד האוזן, כדי לרמז בכך שנוכח להשתמש בענייני העולם הזה בלתי לה' לבדו, כפי שמענו באוזנינו בהר סיני “אנכי” ו”לא יהיה לך” מפי הגבורה.

בגדי עשו החמודות שימוש בחומריות לשם שמים

מעתה יאירו עינינו להבין מה שרמז יעקב בגודל חכמתו לרבקה באמר: “הן עשו אחי

אולם שקר גמור היה בפיו, כי אליפז וכל בניו האלופים הלכו בדרכו של עשו, לרדוף אחרי בצע כסף ותאוות עולם הזה, וראיה לדבר ממה שמצינו אצל אליפז בן עשו כמו שפירש רש"י (בראשית כטי"א): "שרדף אליפז בן עשו במצות אביו אחריו להורגו והשיגו, ולפי שגדל אליפז בחיקו של יצחק משך ידו, אמר לו [אליפז ליעקב], מה אעשה לציווי של אבא [שפקד עלי להרוג אותך], אמר לו יעקב טול מה שבידי והעני חשוב כמת".

והנה בהשקפה ראשונה נראה כאילו אליפז בניגוד לעשו אביו היה איש טוב שהציל את יעקב ממות, אולם טעות גדולה לחשוב כן, כי כבר לימדו אותנו חכמינו ז"ל שאסור לקחת צדקה מעובדי כוכבים, כי כל חסד שעושים הם רק לעצמם כדי להתגדל בו, כמו שדרשו בגמרא (ב"ב י:): על הכתוב (משלי יד לד): "וחסד לאומים חטאת - כל צדקה וחסד שאומות עובדי כוכבים עושים חטא הוא להם, שאינם עושים אלא להתגדל בו".

נמצינו למדים מזה יסוד גדול, כי מה שהשאיר אליפז בן עשו את יעקב בחיים, לא היה אלא בבחינת: "וחסד לאומים חטאת" - להתגדל בו, כי נתן עיניו בכספו ורכושו של יעקב, שהרי אם היה באמת רוצה להצילו, לא היה לוקח ממנו את כל רכושו להשאירו באם הדרך נקי מכל נכסיו, ומזה נשכיל להבין כי מה שקרא אליפז את שם בנו קרח", כדי לרמז שגם הוא ובניו הולכים בדרכו של יעקב להיות "איש חלק" היה שקר גמור.

הנה כי כן מבואר להפליא איך השם שנתנו הצדיקים בני לוי לבנם "קרח", כדי שהשם ישפיע עליו לטובה שלא יפול במלכות העושר השפיע עליו לרעה, כי היות ששם זה היה שם של אדם רשע - אלוף קרח בן אליפז - שרדף אחרי יעקב והשאירו בדרך רחוק מביתו נקי מכל נכסיו, על כן ונהפוך הוא שלקח שם זה ממנו את כל הקדושה שהיה ראוי לרשת מאבותיו, כמו שמפרש ה"חתם סופר" הנ"ל: "ויקח קרח", השם קרח לקח ממנו את כל הקדושה שהיה ראוי לרשת בהיותו, "בן יצהר, בן קהת, בן לוי".

שהן בבחינת שערות הראש, עד שיהיה בבחינת קירח מכל עניני העולם הזה.

אולם היות כי שם "קרח" היה שם של אדם רשע מאלופי עשו, לכן לא רק שהשם הזה לא השפיע עליו לטובה, אלא זאת ועוד שהשפיע עליו לרעה, שלעג על משה שעשה אותו "קירח" בלי שערות, כדי שיתגלה קלונו ברבים ששקוע הוא בתאוות הבצע ואינו חפץ להיות קירח משערותיו.

הנה כי כן יאיר לנו להבין מה שהתפלל יעקב: "בקהלם אל תחד כבודי", שלא יזכר שמו בעדת קרח, כי הן אמת שקרח שקע בתאוות העושר, אולם הוא עצמו לא הודה בכך אלא טען שכל כוונתו לשם שמים, וראיה לכך משמו "קרח" כדי לרמז שהוא בבחינת "קירח" משערותיו, ובכך רצה להוכיח שהוא הולך בדרכו של יעקב "איש חלק" בלא שערות.

לכן התפלל יעקב אבינו שלא יזכר שמו בעדת קרח, כדי לגלות בכך לכל ישראל שורש הכישלון של קרח, שלא הלך בדרכו של יעקב להיות "איש חלק" לברוח ממותרות עולם הזה, אלא אדרבה הלך בדרכו של עשו "איש שעיר", לרדוף אחרי הבצע והכבוד המוציאיים את האדם מן העולם.

כיון שבאנו לידי כך יומתק להבין בזה חכמתה של אשתו של און בן פלת, שפרעה את שערותיה כדי להגן על בעלה שלא ישתתף בעדת קרח, כי רמזה בכך על השקר הגדול בפיו של קרח, שהוא איננו כלל כשמו "קרח" - איש קירח, אלא מלא שערות הרודף אחרי המותרות שלו, וכל איש ישראל מזרעו של יעקב "איש חלק" צריך להתרחק ממנו ומעדתו.

אלוף קרח בן אליפז - שלקח מיעקב את כל הונו

ועתה בא וראה כי לפי האמור יפתח לנו פתח להבין ביתר שאת נפלאות דברי ה"חתם סופר", כי השם "קרח" של אדם רשע מאלופי עשו גרם לקלקל את קרח, על פי מה שכבר הבאנו את הפסוק שאלוף קרח היה בנו של אליפז בכור עשו. לפי זה יש לבאר הסיבה שקרא אליפז את שם אחד מבניו "קרח", כי כך דרכה של הקליפה להראות בשקרים שהיא דומה אל הקדושה, וביקש אליפז לרמז בכך שגם הוא ובניו יש להם מעלת יעקב שהוא "איש חלק", ועל כך רומז השם "קרח" שהוא קירח משערות המותרות.

בתורה ובעושר כמותו". ועם כל זאת העידו עליו בגמרא (כתובות קד.): "בשעת פטירתו של רבי זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה, אמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה, ולא נהייתי אפילו באצבע קטנה".

והנה אם גם קרח היה נוהג במטמון הזה של יוסף הצדיק, כפי שנהג רבינו הקדוש שלא ליהנות כלל מכל הרכוש הזה אפילו כאצבע קטנה, היה זוכה למדרגות גדולות ונשגבות, כמו שדרש עליו ה"אור החיים" הקדוש המעלות הגדולות בשמו ובשמות אבותיו, וזה גרם לו לטעות שהוא יכול להיות כהן גדול, אולם למעשה לא הצליח לעמוד בניסיון העושר כמו שדרשו עליו: "עושר שמור לבעליו לרעתו".

מעתה יתבאר היטב מה שחלק קרח על משה, דוקא אחרי שהעביר תער על כל בשרו והניף אותו תנופה לפני ה', כי אחרי שנתדרדר קרח מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, משום ששקע בתאוות הממון של עשרו הגדול, ועבירה גוררת עבירה שרדף אחרי הכבוד להיות כהן גדול, לעג על העברת תער על כל בשרם של הלויים, ועל מה שהניף אותם משה תנופה לפני ה', אשר ענין זה בא לרמז על קדושת הלויים לפרוש ולהתרומם מכל עניני העולם הזה, כדי לגלות בכך שלא היה קרח כלל במדרגה זו לפרוש ולהתרומם מכל עניני העולם הזה.

שמו של אדם משפיע עליו לטוב או להיפך ח"ו

בדרך זו נסע ונלך לבאר מה שקראו הצדיקים בני לוי את שם בנם קרח כשמו של אדם רשע מאלופי עשו, על פי ששינוי בגמרא (ברכות ז:): "דשמיא גרים", כלומר שמו של אדם גורם להשפיע על מעשיו. וכן מבואר במדרש (ילקוט שמעוני ישעיה רמז תמט): "אילו זכו הדורות, היה הקב"ה קורא שם לכל אחד ואחד, ומשמו היו יודעים את טיבו ואת מעשיו... אמרו רבותינו, כשהיה רבי מאיר רואה אדם, היה למד שמו ומשמו היה יודע את מעשיו".

מעתה אמינא מלתא חדתא לבאר הטעם שקראו הצדיקים בני לוי את שם בנם קרח, כי השיגו ברוח קדשם כי בן זה ימצא את שלישי המטמון של יוסף הצדיק, ויהיה לו ניסיון קשה עם ניסיון העושר שעלול להעבירו על דעתו ועל קונו, על כן נתחכמו לקראו בשם "קרח" שהוא מלשון "קירח", כדי שהשם הזה ישפיע לו קדושה שיוכל להתגבר על מותרות העולם הזה